

พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในคำพิพากษาศาลฎีกาคดีอาชญากรรม
ระหว่างปี พ.ศ. 2550 ถึง 2558*

Forensic evidence in Supreme Court judgments of criminal cases during
The year 2007-2015

ดวงฤทัย อุตุคุด (Doungrutai Ultrakut)**

ศิริรัตน์ ชูสกุลเกรียง (Sirirat Choosakoonkriang)***

ศุภชัย ศุภลักษณ์นารี (Supachai Supaluknari)***

อรัญญา เขียวพุ่ม (Orathai Kheawpum)****

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีเป้าหมายเพื่อรวบรวมและวิเคราะห์คดีอาชญากรรมที่มีการนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในทางคดีจนถึงชั้นฎีกา ในระหว่างปี พ.ศ. 2550 ถึง 2558 โดยมุ่งเน้นคดีความในกลุ่มคดีทำร้ายร่างกาย กลุ่มคดีข่มขืนกระทำชำเรา และกลุ่มคดีฆาตกรรม จากการสืบค้นด้วยระบบสืบค้นคำพิพากษา และคำสั่ง คำร้องศาลฎีกา (Deka 2007) ทำการรวบรวมคำพิพากษาศาลฎีกาทั้งหมด 7614 คำพิพากษาศาลฎีกา จากคำพิพากษาศาลฎีกาเหล่านี้พบว่าเป็นคดีทำร้ายร่างกายจำนวน 187 ฎีกา คดีข่มขืนกระทำชำเรา 91 ฎีกา และคดีฆาตกรรม 71 ฎีกา และเมื่อพิจารณาจากคำพิพากษาศาลฎีกาทั้งหมด 349 คำพิพากษาศาลฎีกา พบว่ามีการนำหลักฐานทางนิติเวชมาใช้ในการพิจารณาคดีทั้งสิ้น 103 คำพิพากษาศาลฎีกา ส่วนใหญ่พบในคดีทำร้ายร่างกาย (33%) ในขณะที่พบเพียง 27% และ 23% ในกลุ่มคดีข่มขืนกระทำชำเรา และกลุ่มคดีฆาตกรรม ตามลำดับจากการศึกษาจึงพบว่าจำเลยส่วนใหญ่ในคดีเหล่านี้เป็นเพศชาย เมื่อพิจารณาในทั้งสามกลุ่มคดีเหล่านี้ ในกลุ่มคดีทำร้ายร่างกายพบว่าการใช้อาวุธมากที่สุด ตามด้วยกลุ่มคดีฆาตกรรม และกลุ่มของคดีข่มขืนกระทำชำเรา และอาวุธที่พบมากที่สุดในกลุ่มคดีทำร้ายร่างกายคือมีด ในขณะที่กลุ่มคดีฆาตกรรมพบว่าการใช้อาวุธปืนมากที่สุด นอกจากนี้พบว่าในคดีทำร้ายร่างกาย รายงานการพบบาดแผลบริเวณศีรษะ และ แขนหรือขาของเหยื่อ มากกว่าคดีประเภทอื่นๆ ส่วนในคดีข่มขืนกระทำชำเรา ตรวจพบบาดแผลในร่างกายของเหยื่อน้อยมาก

คำสำคัญ : คำพิพากษาศาลฎีกา หลักฐานนิติวิทยาศาสตร์ คดีอาญา หลักฐานทางนิติเวช

* เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยทางนิติวิทยาศาสตร์ และงานยุติธรรม

** สาขานิติวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (Forensic Science Program, Faculty of Science, Silpakorn University)

*** ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (Department of Chemistry, Faculty of Science, Silpakorn University (sirirat_157@yahoo.com))

**** ภาควิชาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (Department of Physics, Faculty of Science, Silpakorn University)

Abstract

The purpose of this study is to carry out content analyses of Supreme Court judgments regarding the use of forensic evidence in the adjudication of criminal cases during the years 2007-2015. The study focused on criminal cases of physical assaults, rapes and homicides. A total of 7614 judgments on criminal cases were retrievable from the search system of Supreme Court judgments (Deka 2007). Of these judgments, 187 judgments were of physical assault cases, 91 judgments were related to rape cases and 71 judgments were of homicide cases. Examinations of these 349 cases revealed that 103 judgments contained the content of forensic medical evidence as referred to by the judges of the supreme courts. The majority of these judgments were of physical assault cases (33%) whereas 27% and 23% of judgments were of rape and homicide cases respectively. It was also found that the perpetrators were male in a high proportion of those cases. Among the three cases, the physical assaults cases were cases most frequently found with the use of weapons followed by homicide and rape cases. A high percentage of weapons found in physical assault cases were knives while in the homicide cases, the most frequently collected weapons were firearms. Moreover, in the physical assault cases, injuries were commonly found on the head areas and on the legs or arms of the victims while minor injuries to victim bodies were reported in the rape case.

Keywords: Supreme Court judgments, forensic evidence, criminal cases, forensic medical evidence

บทนำ

กฎหมายถูกพัฒนาขึ้นมาจากศีลธรรม ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี ศาสนา และกฎเกณฑ์ข้อบังคับ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในสร้างความเป็นธรรม เป็นเครื่องควบคุมประพฤติกการณ์ของมนุษย์ในสังคม นำไปสู่ความสงบเรียบร้อยในการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ในสังคม กฎหมายจึงได้ชื่อว่าเป็น บรรทัดฐานของสังคม อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ได้เกิดปัญหาทางอาชญากรรมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการนำตัวผู้กระทำความผิดที่แท้จริงมาลงโทษจึงเป็นเรื่องสำคัญ สถานที่เกิดเหตุจึงเป็นสถานที่สำคัญ เป็นที่เริ่มต้นในการสืบสวน สอบสวน เพื่อให้ได้พยานหลักฐานที่จะนำไปพิสูจน์ว่ามีเหตุเกิดขึ้นจริงและ ผู้กระทำความผิดคือใคร เมื่อวัตถุมีการสัมผัสกันย่อมมีการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน ตามหลักการของ Locard Exchange Principle ดังนั้นในสถานที่เกิดเหตุย่อมมีร่องรอยหรือพยานหลักฐาน ซึ่งนำมาใช้ในการระบุตัวผู้กระทำความผิดกระทำได้อย่างไร ด้วยวิธีการใด เวลาของการก่อเหตุ และวัตถุประสงค์ของการกระทำได้

ในปัจจุบันมีการนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้อย่างกว้างขวางอยู่ทั่วโลก ซึ่งหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ที่นำมาใช้นั้นอาศัยความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในด้านต่างๆหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นสาขาฟิสิกส์ สาขาเคมี สาขาชีววิทยา นิติเวช ลายนิ้วมือ เอกสาร และ อาวุธปืน เป็นต้น ผวนกเข้ากับการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน การพิสูจน์หลักฐาน การดำเนินคดีตามกฎหมาย เพื่อนำไปสู่การนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ ในประเทศไทยสำหรับหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์นั้นแต่เดิมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้บัญญัติไว้ในเรื่องของพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ อาจเป็นเพราะในยุคสมัยในการร่างกฎหมาย วิทยาการหรือการพิสูจน์ด้วยวิทยาศาสตร์ยังไม่น่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตามมีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีที่ก้าวไกล ทันสมัยมากขึ้นทำให้ พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ได้รับความเชื่อถือมากยิ่งขึ้น และพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์สามารถใช้พิสูจน์ข้อเท็จจริงได้โดยมีข้อโต้แย้งน้อยกว่าพยานในลักษณะอื่น ต่อมาประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ทำการแก้ไขเพิ่มเติมใน มาตรา 244/1 เมื่อ พ.ศ. 2551 มาตรา 237 ตริ และ มาตรา 237 ทวิ ในเรื่องของพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ ซึ่งจนถึงปัจจุบันกฎหมายมาตรานี้มีผลใช้บังคับมาแล้วเป็นระยะเวลาประมาณ 10 ปี

พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ที่ถูกนำมาใช้มีหลายประเภท แต่ในคดีอาญาในกลุ่มคดีทำร้ายร่างกาย กลุ่มคดีฆาตกรรมซึ่งพิจารณาคดีที่เจ้าทุกข์ถึงแก่ความตาย และกลุ่มคดีข่มขืนกระทำชำเรา รวมทั้งคดีข่มขืนและกระทำชำเรานั้น หลักฐานที่มีปรากฏในคดีเหล่านี้คือหลักฐานทางนิติเวช ซึ่งเป็นหลักฐานที่รวมถึงนิติพยาธิวิทยา นิติเวชคลินิก นิติจิตเวช รวมทั้งนิติพิษวิทยา นอกจากนี้ในกลุ่มคดีเหล่านี้มักพบอาวุธที่ใช้ในการก่อเหตุ ซึ่งเป็นหลักฐานสำคัญในที่เกิดเหตุ และพบบาดแผลและตำแหน่งของบาดแผล ซึ่งหลักฐานทั้งหมดนี้สามารถบ่งชี้ถึงเจตตาส่งตัวผู้กระทำความผิดได้ สำหรับงานวิจัยและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ การวิเคราะห์ค่าพิพาทศาสตร์การ ที่มีการนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ หรือหลักฐานต่างมาใช้ในกระบวนการยุติธรรมนั้นมีผู้ที่ทำวิจัยทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ โดยที่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

Deborah Baskin และ Ira Sommers (2010) ศึกษาเรื่องอิทธิพลของหลักฐานทางนิติเวชในคดีฆาตกรรมที่มีผลต่อกระบวนการต่างในกระบวนการยุติธรรม ผลการศึกษาพบว่าคดีฆาตกรรมจากทั้งหมด 400 คดี มีการจับกุมผู้กระทำความผิดเพียง 55.5% จากนั้นจากที่จับกุมได้ มีคดีฆาตกรรมเพียงแค่ 77% ส่งต่อให้อัยการ และ 94% ของคดีที่ส่งต่อให้อัยการถูกอัยการสั่งฟ้อง โดยคดีที่มีการลงโทษมีเพียง 34.5% จาก 400 คดี ซึ่งจากการจับกุมทั้งหมดพบว่า ผู้ต้องสงสัยที่รู้จักกับเหยื่อมีความเป็นไปได้ที่จะถูกจับกุมและส่งคดีให้อัยการสูง และหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ เป็นปัจจัยที่ช่วยชี้ว่าทิศทางการคดีจะเป็นอย่างไร แต่ไม่ได้เป็นปัจจัยชี้ขาดผลของคดี เป็นเพียงปัจจัยรองที่มีผลต่อคดีฆาตกรรมเท่านั้น

White John H. และคณะ (2011) ได้ศึกษาเรื่องการใช้ประโยชน์ของหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ และรูปแบบอาชญากรรมในการจับกุมฆาตกรต่อเนื่อง ได้ศึกษาข้อมูลของฆาตกรต่อเนื่องจำนวน 200 ราย โดยศึกษาตัวแปรต่างๆ อาทิเช่นการได้รับข้อมูล การรู้จักกับเหยื่อ รวมทั้งการใช้นิติวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ที่ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ ให้ความสนใจผู้ต้องสงสัยเป็นพิเศษ ผลจากการศึกษาชี้ให้เห็นว่าฆาตกรต่อเนื่องที่ถูกจับกุมได้ เป็นผลมาจากการให้ข้อมูลของพยาน และประชาชน หรือจากเหยื่อที่รอดชีวิต ซึ่งนำไปสู่การ

สืบสวนจนกระทั่งจับกุมได้ และการศึกษาพบว่าบทบาทของนิติวิทยาศาสตร์มีความสำคัญต่อการตัดสินลงโทษผู้ประกอบอาชญากรรมแต่ไม่จำเป็นต้องบ่งชี้ตัวผู้ประกอบอาชญากรรม

Joseph L. Peterson และคณะ (2013) ศึกษาผลกระทบของพยานหลักฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ในการพิจารณาความอาญา โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยายและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติจากคดีอาญาจำนวนทั้งสิ้น 4,205 คดี ผลจากการศึกษาพบว่า พยานหลักฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ เป็นพยานหลักฐานอย่างหนึ่งที่มีผลต่อการตัดสินพิจารณาความในศาล และ K. A. Martire และคณะ (2014) ได้สร้างแบบจำลองคดีอาญาเพื่อมาทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง โดยศึกษาถึงอัตราความเป็นไปได้ในการทำนายความสำคัญของพยานหลักฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ต่อการพิจารณาคดี จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า พยานหลักฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ที่ผ่านการตรวจพิสูจน์อย่างถูกต้อง ล้วนมีผลต่อการพิจารณาคดี

นอกจากนี้สุรนาท วงศ์พรหมชัย (2551) ได้ศึกษาเรื่องการตรวจทางนิติวิทยาศาสตร์กับพยานหลักฐานในคดีอาญา ผลการวิจัยพบว่าจากข้อมูลที่ได้ทั้งในต่างประเทศและในประเทศไทยพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์เป็นพยานหลักฐานที่ศาลรับฟังมากที่สุด จะสามารถพิสูจน์ความจริงแท้ในคดีโดยไม่ทำให้ผู้ต้องสงสัยตกเป็นผู้โชคร้ายในการพิจารณาคดีเหมือนกับพยานหลักฐานอื่นๆ ฉะนั้นแนวทางในการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจในปัจจุบันจึงควรเน้นการเก็บพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ให้ได้

ยุทธไพศาล ฉัตรชินพร (2553) ได้ศึกษาการวิเคราะห์คำพิพากษาในคดีอาชญากรรมที่มีการใช้พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ คดีระหว่างปี พ.ศ. 2540 ถึง 2549 ผลการวิจัยพบว่าจากคดีทำร้ายร่างกาย ฆาตกรรมและข่มขืน จำนวนทั้งหมด 408 คำพิพากษาฎีกา มีการนำพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในการกระบวนการตัดสิน 163 คำพิพากษาฎีกา ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 40 โดยคดีทำร้ายร่างกายระบุว่ามีการนำพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้มากที่สุดเมื่อเทียบกับคดีอาชญากรรมอื่นๆ โดยในช่วงปีพ.ศ.2545-2549 จะมีการนำพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในการพิจารณาคดีเพิ่มมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงปีพ.ศ.2540-2544

บุญศักดิ์ หาญเทิดสิทธิ์ (2557) ศึกษาเรื่องการรับฟังและการชี้แจงน้ำหนักพยานหลักฐานทางการแพทย์ โดยทำการศึกษาพยานหลักฐานทางการแพทย์ทั้งหมดที่ศาลใช้ในการวินิจฉัยตัดสินคดีความผิดในคดีข่มขืนกระทำชำเราจากคำพิพากษาฎีกา ผลการวิจัยพบว่า ศาลใช้พยานหลักฐานหลายๆ เรื่อง ประกอบกันในการพิจารณาตัดสินคดี ยังมีพยานหลักฐานที่มีความสอดคล้องกันจำนวนมาก ก็สามารถแก้ข้อสงสัยในการพิจารณาคดีได้และสามารถตัดสินและกำหนดอัตราลงโทษได้

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษา รวบรวมงานวิจัย การวิเคราะห์คำพิพากษาศาลฎีกาในคดีอาชญากรรมที่มีการใช้พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ คดีระหว่าง พ.ศ. 2550 ถึง 2558 ซึ่งเป็นปีเริ่มต้นของการเพิ่มพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในกลุ่มคดีทำร้ายร่างกาย กลุ่มคดีฆาตกรรม และกลุ่มคดีข่มขืนกระทำชำเรา เพื่อศึกษา รวบรวมคำพิพากษาศาลฎีกาที่มีการนำเอาพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในการพิจารณาคดี รวมถึงศึกษาถึงปัจจัยอื่นที่มีผลสำคัญในการตัดสินคดีความ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. ศึกษาและรวบรวมคดีอาชญากรรมที่มีการนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในการพิจารณาคดี
2. ศึกษาและแบ่งกลุ่มข้อมูลตามประเภทของคดีความ เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง ประเภทของคดีความกับวิธีการทำร้ายร่างกายและบาดแผลที่พบบนร่างกายของผู้เสียหาย

วิธีการวิจัย

ศึกษาและรวบรวมคดีอาชญากรรมทำร้ายร่างกาย ฆาตกรรมและข่มขืนกระทำชำเรา ที่สิ้นสุดแล้วจากระบบสืบค้นคำพิพากษาและคำสั่งคำร้องฎีกา (Deka 2007) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 -2558 โดย แบ่งกลุ่มคดีความตามประเภทของคดีความและวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับรูปแบบการทำร้ายร่างกาย จากวิธีการทำร้ายร่างกายและบาดแผลที่พบบนร่างกายของผู้เสียหาย คือ

กลุ่มคดีทำร้ายร่างกาย พิจารณาคดีที่ทำร้ายร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295 296 และ 297 รวมถึง คดีพยายามฆ่าที่เจ้าทุกข์ไม่ถึงแก่ความตาย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 289 และ 290

กลุ่มคดีฆาตกรรม พิจารณาคดีที่เจ้าทุกข์ถึงแก่ความตาย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 289 290 291 292 293 และ 294

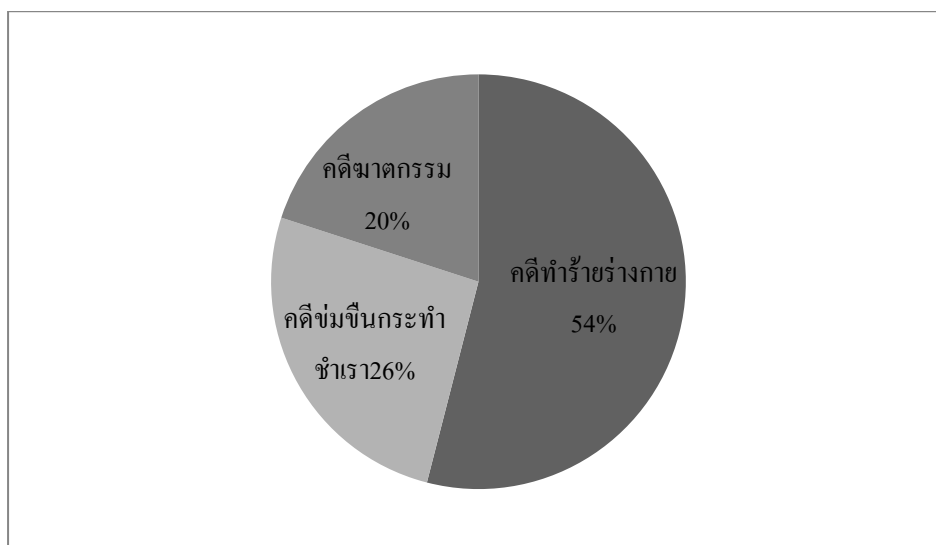
กลุ่มคดีข่มขืนกระทำชำเรา พิจารณาจากคดีข่มขืนรวมถึงทำอนาจาร ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 276 277 278 279 283 และ 287

ผลการวิจัย

การศึกษาคำพิพากษาฎีกาที่ระบุว่าการนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาช่วยในการพิจารณาคดีจากการรวบรวมคำพิพากษาฎีกาที่ระบุว่าการนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในการพิจารณาคดีในชั้นศาลฎีกา โดยพิจารณาเฉพาะหลักฐานทางนิติเวช พบว่าคำพิพากษาฎีกาจากระบบสืบค้นคำพิพากษาและคำสั่งคำร้องฎีกา (Deka 2007) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 – 2558 มีจำนวนทั้งหมด 7614 คำพิพากษาฎีกา เมื่อคัดเลือกเฉพาะ คดีทำร้ายร่างกาย คดีฆาตกรรมและคดีข่มขืนกระทำชำเรา พบว่ามีทั้งหมด 349 คำพิพากษาฎีกา โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มตามประเภทของคดีความ คือ คดีทำร้ายร่างกาย 187 คำพิพากษาฎีกา คดีข่มขืนกระทำชำเรา 91 คำพิพากษาฎีกา และคดีฆาตกรรม 71 คำพิพากษาฎีกา ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 54 26 และ 20 ของคดีทั้งหมด ตามลำดับ ดังตารางที่ 1 และภาพที่ 1 แสดงให้เห็นว่าในช่วงปี พ.ศ. 2550 – 2558 เกิดคดีทำร้ายร่างกายมากที่สุด ตามด้วยคดีข่มขืนกระทำชำเรา และคดีฆาตกรรมตามลำดับ

ตารางที่ 1 การแบ่งกลุ่มคำพิพากษาฎีกาตามประเภทของคดีความ

กลุ่มคดี	จำนวนคำพิพากษาฎีกา	ร้อยละของคดีทั้งหมด
คดีทำร้ายร่างกาย	187	54
คดีข่มขืนกระทำชำเรา	91	26
คดีฆาตกรรม	71	20
รวม	349	100

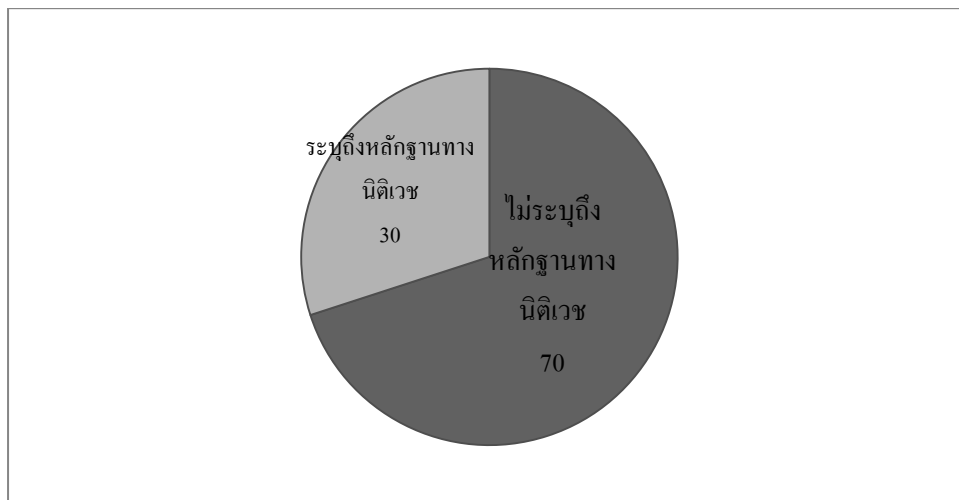
ภาพที่ 1 แผนภูมิวงกลมแสดงการแบ่งกลุ่มคำพิพากษาฎีกาตามประเภทของคดี

จากการศึกษาเพศของจำเลยที่ระบุในคำพิพากษาฎีกาทั้งหมด 349 คำพิพากษาฎีกา ดังแสดงในตารางที่ 2 พบว่าในคดีทำร้ายร่างกาย คดีข่มขืนกระทำชำเราและคดีฆาตกรรม มีจำเลยที่เป็นผู้หญิงคิดเป็นร้อยละ 4 1 และ 6 จากแต่ละกลุ่มคดีตามลำดับ ในขณะที่จำเลยผู้ชายเป็นจำเลยร้อยละ 96 99 และ 94 ตามลำดับ จากข้อมูล ที่ศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้ชายมีแนวโน้มในการก่ออาชญากรรมมากกว่าผู้หญิง ส่วนในคดีข่มขืน กระทำชำเราพบว่า มีจำเลยเป็นผู้หญิงร้อยละ 1 เนื่องจากในปัจจุบัน ได้มีกฎหมายอาญาซึ่ง สามารถฟ้องร้องผู้หญิงที่เป็นผู้กระทำผิดทางเพศได้ ไม่ว่าจะเป็น ชายข่มขืนหญิง ชายข่มขืนชาย หญิงข่มขืนชาย หรือหญิงข่มขืนหญิงก็ได้ หากแต่สิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นอวัยวะเพศ ตามมาตรา 276

ตารางที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับเพศของจำเลยตามกลุ่มของคดีความ

กลุ่มคดี	เพศของจำเลย			
	หญิง		ชาย	
	คำพิพากษาฎีกา	ร้อยละ	คำพิพากษาฎีกา	ร้อยละ
คดีทำร้ายร่างกาย	8	4	179	96
คดีข่มขืนกระทำชำเรา	1	1	90	99
คดีฆาตกรรม	4	6	67	94

ในงานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาการนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในชั้นศาลฎีกา โดยศึกษาเฉพาะหลักฐานทางนิติเวชเท่านั้น จากคำพิพากษาฎีกาทั้งหมด 349 คำพิพากษาฎีกา ในคำพิพากษาฎีกาพบว่ามีการนำหลักฐานทางนิติเวชมาใช้ในการพิจารณาคดี 103 คำพิพากษาฎีกา ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 30 แสดงดังภาพที่ 2 ส่วนในคำพิพากษาฎีกา ที่ไม่ได้ระบุว่ามีการใช้หลักฐาน ทางนิติเวชในคำพิพากษาฎีกามีทั้งสิ้น 246 คำพิพากษาฎีกา คิดเป็นร้อยละ 70 ซึ่งในที่นี้ไม่ได้หมายความว่า คดีดังกล่าวไม่ได้ใช้หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ ในการพิจารณาคดี หรือไม่ได้ใช้หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในกระบวนการยุติธรรมขั้นอื่น ๆ ไปด้วย แต่คงหมายถึงเฉพาะในคำพิพากษาฎีกา ที่สืบค้นได้จากระบบสืบค้นคำ พิพากษาฎีกาและคำสั่งคำร้องฎีกา (Deka 2007) ว่ามิได้มีการระบุ ถึงการนำหลักฐานทางนิติเวช มาช่วยในการพิจารณาตัดสินคดีเท่านั้น

ภาพที่ 2 แผนภูมิวงกลมแสดงการเปรียบเทียบคำพิพากษาฎีกาที่มีการระบุและไม่ระบุถึง การนำหลักฐานทางนิติเวชมาใช้ในการพิจารณาคดี

คดีที่ระบุว่ามีการนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ซึ่งหมายถึงหลักฐานทางนิติเวชมาช่วยในการพิจารณาคดีแบ่งออกเป็นกลุ่มได้ดังตารางที่ 3 โดยพบว่า ในกลุ่มคดีทำร้ายร่างกายมีการนำหลักฐานทางนิติเวชมาใช้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33 ของคดีทำร้ายร่างกาย ตามด้วย คดีข่มขืนกระทำชำเรา และ คดีฆาตกรรมตามลำดับ

ตารางที่ 3 คำพิพากษาฎีกาที่ระบุว่ามีการนำหลักฐานทางนิติเวชมาใช้ในการพิจารณาคดี

กลุ่มคดี	จำนวนคำพิพากษาฎีกา	ระบุว่ามีการนำหลักฐานทางนิติเวชมาใช้	
		จำนวนคำพิพากษาฎีกา	ร้อยละ
คดีทำร้ายร่างกาย	187	62	33
คดีข่มขืนกระทำชำเรา	91	25	27
คดีฆาตกรรม	71	16	23
รวม	349	103	100

รูปแบบการทำร้ายร่างกายนั้นสามารถบ่งบอกถึงเจตนาของผู้กระทำผิด ซึ่งมีผลต่อการพิจารณา ความรุนแรงของความผิดที่จะได้รับในคดีความ ในงานวิจัยนี้จึงศึกษา และวิเคราะห์ รูปแบบของการทำร้ายร่างกาย โดยจำแนกตามอาวุธที่ใช้ในการทำร้ายร่างกาย และตำแหน่งของบาดแผล ที่พบบนร่างกายของผู้เสียหายหรือผู้ตายจากการศึกษา วิเคราะห์ตามวิธีการที่ใช้ในการก่อเหตุ เนื่องจากอาวุธที่ใช้สามารถแสดงเจตนาของผู้กระทำผิดได้ ยิ่งอาวุธมีความรุนแรงมากเพียงใด ยิ่งแสดงถึงเจตนาของผู้กระทำผิดมากขึ้น จากการศึกษาคำพิพากษาฎีกาพบว่า ในบางคำพิพากษาศาลฎีกามีการใช้อาวุธมากกว่าหนึ่งชนิด ดังนั้น ข้อมูลที่วิเคราะห์จึงมีมากกว่าจำนวนคำพิพากษาศาลฎีกาที่สืบค้นได้ แสดงตารางที่ 4

ตารางที่ 4 อาวุธที่ใช้ในการทำร้ายร่างกายตามกลุ่มของคดีความ

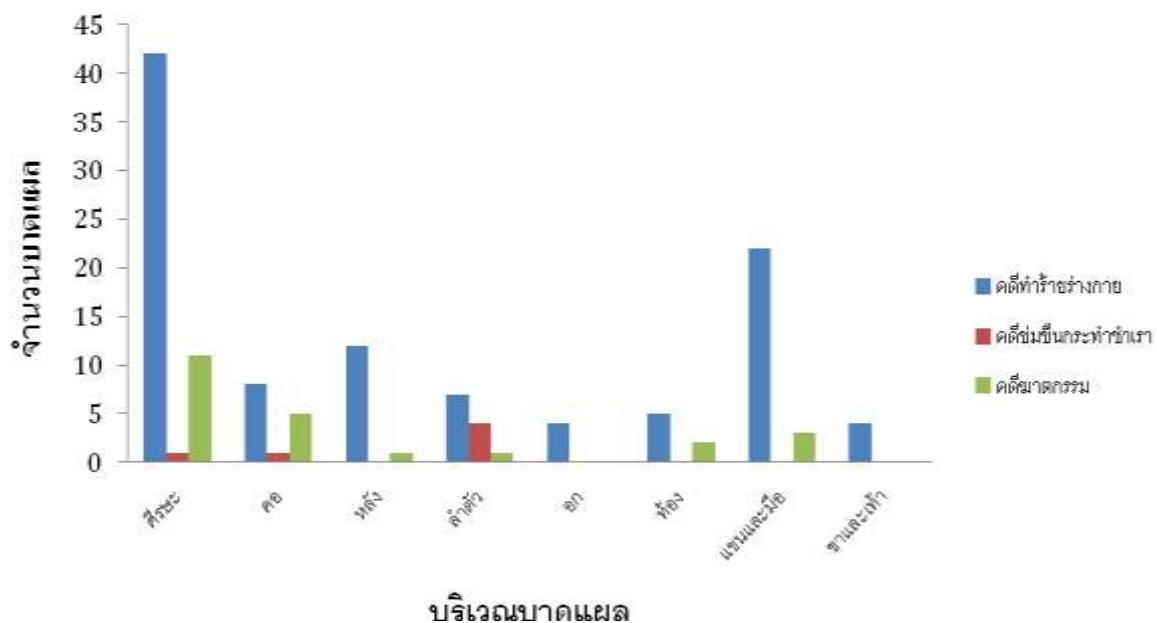
กลุ่มคดี	ไม่มีอาวุธ		มีอาวุธ		ไม่มีข้อมูล	
	คำพิพากษาศาลฎีกา	ร้อยละ	คำพิพากษาศาลฎีกา	ร้อยละ	คำพิพากษาศาลฎีกา	ร้อยละ
คดีทำร้ายร่างกาย	62	33	123	66	2	1
คดีข่มขืนกระทำชำเรา	59	65	15	16	17	19
คดีฆาตกรรม	2	3	69	97	-	-
รวม	123	101	207	179	19	20

จากตารางที่ 4 พบว่า ในกลุ่มคดีทำร้ายร่างกายมีการใช้อาวุธมากที่สุด จำนวน 123 คำพิพากษาศาลฎีกา คิดเป็นร้อยละ 66 ส่วนคดีข่มขืนกระทำชำเรามีการใช้อาวุธ 15 คำพิพากษาศาลฎีกา คิดเป็นร้อยละ 16 และคดีฆาตกรรมพบว่ามีการใช้อาวุธ 69 คำพิพากษาศาลฎีกา คิดเป็นร้อยละ 97 จากคดีฆาตกรรม คดีทำร้ายร่างกาย และคดีฆาตกรรมส่วนใหญ่จะใช้อาวุธในการก่อคดี เป็นไปได้ว่าผู้กระทำมีเจตนาที่จะใช้อาวุธทำร้ายร่างกายผู้เสียหายหรือผู้ตายให้ได้รับบาดเจ็บหรือตาย ซึ่งต่างจากคดีข่มขืนที่ผู้กระทำมีการใช้อาวุธในการก่อเหตุน้อยมาก เนื่องจากผู้กระทำมีเจตนา ในการกระทำความผิดทางเพศ จึงมักจะใช้วิธีการกักขังหน่วงเหนี่ยวด้วยกำลัง หรือข่มขู่ผู้เสียหายด้วยการใช้กำลังมากกว่าการใช้อาวุธ

ตารางที่ 5 จำแนกอาวุธที่ใช้ในการทำร้ายร่างกายผู้เสียหายหรือผู้ตายตามกลุ่มคดี

กลุ่มคดี	ปืน		มีด		อื่นๆ	
	คำพิพากษาศาลฎีกา	ร้อยละ	คำพิพากษาศาลฎีกา	ร้อยละ	คำพิพากษาศาลฎีกา	ร้อยละ
คดีทำร้ายร่างกาย	35	28	48	39	40	33
คดีข่มขืนกระทำชำเรา	3	20	4	27	8	53
คดีฆาตกรรม	29	42	24	35	16	23
รวม	67	90	87	63	64	109

การจำแนกอาวุธที่ใช้ในการทำร้ายร่างกายของผู้เสียหายหรือผู้ตาย แสดงดังตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มคดีทำร้ายร่างกายมีการใช้อาวุธมีดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39 ซึ่งอาจเกิดจากใน คดีทำร้ายร่างกายมีสาเหตุมาจากการทะเลาะวิวาทและมีดเป็นอาวุธที่หาได้ง่าย กลุ่มคดีข่มขืนกระทำชำเรามีการใช้อาวุธมีดและปืนน้อยมาก ส่วนมากเป็นการใช้เพื่อข่มขู่ผู้เสียหายเท่านั้น กลุ่มคดี ฆาตกรรมมีการใช้อาวุธปืนมากที่สุด ซึ่งอาวุธปืนถือเป็นอาวุธที่ร้ายแรง ดังนั้นการที่ ผู้กระทำได้พกพาอาวุธปืนไปเพื่อใช้ในการทำร้ายผู้เสียหายหรือผู้ตายนั่น อาจแสดงเจตนาของผู้กระทำได้ว่ามีเจตนาที่จะทำร้ายผู้เสียหายหรือฆ่าผู้ตาย อาวุธอื่นๆที่พบ ในการก่อคดี เช่น ไม้ ขวด แก้ว เหล็ก เป็นต้น และเมื่อการวิเคราะห์ตำแหน่งของบาดแผล ที่พบบนร่างกายของผู้เสียหายหรือผู้ตาย ตำแหน่งของบาดแผลที่พบบนร่างกายของผู้เสียหาย หรือผู้ตายสามารถบ่งบอกถึงเจตนาของผู้กระทำได้ ถ้าพบบาดแผลในบริเวณที่สำคัญยิ่งแสดง ให้เห็นว่าผู้กระทำมีเจตนาที่จะทำร้ายหรือฆ่า หรือเพื่อป้องกันตัว และจากการศึกษาพบว่า ถ้าผู้กระทำมีเจตนาที่จะทำร้ายหรือฆ่า ส่วนมากจะเลือกทำร้ายผู้เสียหายหรือ ผู้ตายในตำแหน่งที่สำคัญและมักเกิดบาดแผลมากกว่าหนึ่งแห่งด้วย

ภาพที่ 3 กราฟแท่งเปรียบเทียบบาดแผลที่พบบนร่างกายของเหยื่อ

จากการวิเคราะห์บาดแผลที่พบบนร่างกายของผู้เสียหาย ดังภาพที่ 3 แกน X คือ บริเวณที่พบบาดแผล แกน Y คือ ปริมาณที่พบ โดยจากกราฟจะเห็นได้ว่า ในคดีทำร้ายร่างกายพบบาดแผลบริเวณ ศีรษะ แขนและมือ และ หลังมากกว่ากลุ่มคดีอื่น ส่วนกลุ่มคดีฆาตกรรมจะพบบาดแผลบริเวณศีรษะและคอมากกว่าบริเวณอื่น ซึ่งบริเวณศีรษะและลำคอเป็นตำแหน่งของร่างกายที่มีความสำคัญทำให้ถึงแก่ความตายได้ ส่วนในกลุ่มคดีข่มขืนกระทำชำเราพบบาดแผลในตัวผู้เสียหายน้อยมากและบาดแผลที่พบส่วนใหญ่ไม่อยู่ในตำแหน่งสำคัญหรือเป็นอันตรายแก่ชีวิต ซึ่งการข่มขืนกระทำชำเราจำเลยไม่ได้มีเจตนาทำร้ายร่างกายแต่เจตนาที่จะล่วงละเมิดทางเพศ ดังนั้นบาดแผลที่เกิดขึ้นจึงมาจากการหน่วงเหนี่ยวกักขังหรือการข่มขู่เพื่อให้ผู้เสียหายยินยอมมากกว่าเพื่อบังคับให้ผู้เสียหายบาดเจ็บหรือตาย

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาและรวบรวมคดีทำร้ายร่างกาย ฆาตกรรมและคดีข่มขืนกระทำชำเราที่สิ้นสุด แล้วจากระบบสืบค้นคำพิพากษาและคำสั่งคำร้องฎีกา (Deka 2007) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550-2558 พบทั้งหมด 349 คำพิพากษาฎีกา โดยมีคำพิพากษาฎีกาที่ระบุว่า มีการนำหลักฐานทาง นิติวิทยาศาสตร์ มาใช้ในกระบวนการตัดสิน 103 คำพิพากษาฎีกา คิดเป็นร้อยละ 30 โดยคดีทำร้ายร่างกาย มีการนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้มากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับคดีอื่น ๆ

จากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเกี่ยวกับเพศของจำเลย พบว่า ในทุกกลุ่มคดีจำเลยส่วนใหญ่ จะเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง แสดงว่าผู้ชายมีโอกาสก่ออาชญากรรมมากกว่า เมื่อศึกษารูปแบบของการทำร้ายร่างกาย พบว่า คดีทำร้ายร่างกายและคดีฆาตกรรม ส่วนใหญ่จะใช้ อาวุธร่วมด้วย แสดงให้เห็นถึงเจตนาของผู้กระทำความผิดที่จะทำร้ายร่างกาย ของผู้เสียหาย หรือผู้ตาย ให้ได้รับบาดเจ็บหรือตาย ซึ่งต่างจากคดีข่มขืนกระทำชำเรา ที่ผู้กระทำความผิด มีการใช้อาวุธน้อยมากเมื่อเทียบกับกลุ่มคดีอื่นๆ เนื่องจากผู้กระทำมีเจตนา ที่จะกระทำความผิด ทางเพศ จึงใช้วิธีการกักขังหน่วงเหนี่ยว หรือข่มขู่ผู้เสียหายมากกว่าการทำร้ายร่างกาย เมื่อศึกษาอาวุธที่ใช้ในการก่อคดี ทำให้ทราบถึงเจตนาและลักษณะของบาดแผลที่เกิดขึ้น พบว่า ในคดีฆาตกรรมมีการใช้อาวุธปืนมากที่สุด เมื่อเทียบกับ คดีอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 42 ซึ่งอาวุธปืน โดนสภาพเป็นอาวุธที่ร้ายแรงใช้ประทุษร้ายหรือสาหัสอย่างรุนแรงและยังแสดงเจตนาอย่างร้ายแรงของผู้กระทำความผิด ในคดีทำร้ายร่างกายมีการใช้อาวุธมีดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39 ซึ่งมีดถือเป็นอาวุธที่หาได้ง่ายและการก่อคดีมักเริ่มต้นจากการทะเลาะวิวาทโดยมิได้มีเจตนาฆ่า เมื่อพิจารณาถึง ตำแหน่ง ของบาดแผลแล้ว พบว่า ในคดีทำร้ายร่างกายพบบาดแผลบริเวณ ศีรษะ แขนและมือ หลังมากกว่ากลุ่มคดีอื่น ส่วนกลุ่มคดีฆาตกรรมจะพบบาดแผล บริเวณศีรษะและคอ มากกว่าบริเวณอื่น ซึ่งเป็นตำแหน่งของร่างกายที่มีความสำคัญทำให้ถึงแก่ความตายได้ ส่วนในกลุ่มคดีข่มขืนกระทำชำเราพบบาดแผลใน ตัวผู้เสียหายน้อยมากและบาด แผลที่พบ ส่วนใหญ่ไม่อยู่ในตำแหน่งสำคัญหรือเป็นอันตรายแก่ชีวิต

เมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยของยุทธไพศาล ฉัตรชวนพร เรื่อง การวิเคราะห์คำพิพากษาฎีกาในคดีอาชญากรรมที่มีการใช้หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ คดีระหว่างปี พ.ศ. 2540 ถึง 2549 พบว่าวิธีศึกษา สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน แต่คดีระหว่างปี พ.ศ. 2550 ถึง 2558 มีการนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาช่วย ในการพิจารณามากกว่าปี พ.ศ. 2540 ถึง 2549 นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2550 มีการเปลี่ยนแปลงประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 276 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมปอ. (ฉบับที่ 19) พ.ศ.2550 การเปลี่ยนแปลง มาตรา 276 วรรคแรก จาก “ผู้ใดข่มขืนหญิงซึ่งมิใช่ภริยาของตน” เป็นถ้อยความใหม่คือ “ผู้ใดข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่น” นั้น ส่งผลให้ เกิดการคุ้มครองผู้ชาย ซึ่งถูกข่มขืนกระทำชำเราโดยผู้หญิงด้วย

ดังนั้น หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ สามารถบ่งบอกถึงเจตนาของผู้กระทำความผิด และช่วยในการตัดสินมีความยุติธรรมแก่โจทก์และจำเลย ในงานวิจัยนี้ยังเป็นการช่วยส่งเสริม ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตระหนักและให้ความสำคัญกับหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์

ข้อเสนอแนะ

ควรศึกษาถึงหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในด้านอื่น ๆ เนื่องจากในกระบวนการ ยุติธรรมไม่ได้อาศัยหลักฐานทางนิติเวชเท่านั้น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

บุญศักดิ์ หาญเทอดสิทธิ์. (2557) “การรับฟังและการชั่งน้ำหนัก พยานหลักฐานทางการแพทย์ ในคดีข่มขืนกระทำชำเรา.” วารสารกระบวนการยุติธรรม. ปีที่ 7 เล่มที่ 3 หน้า 55-82

ปัจจุกาล สุวรรณชาติ, ศิริรัตน์ ชูสกุลเกรียง, ศุภชัย ศุภลักษณ์นารี, อาภา อิ่มสิน (2559) “ความเข้าใจของพยาบาลห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าเกี่ยวกับหลักฐานทางนิติเวชและนิติวิทยาศาสตร์.” *Veridian E-Journal, Science and Technology Silpakorn University* Vol 3 (1) หน้า 1-12

ยุทธไพศาล ฉัตรชวนพร. (2553) การวิเคราะห์คำพิพากษาในคดีอาชญากรรมที่มีการใช้หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ คดีระหว่างปี พ.ศ. 2540 ถึง 2549. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

สุรนาท วงศ์พรหมชัย.(2551) การตรวจทางนิติวิทยาศาสตร์กับพยานหลักฐานในคดีอาญา. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา. เข้าถึงเมื่อ 2 ธันวาคม 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.deka2007.supremecourt.or.th/>

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศฯ ศาลฎีกา. เข้าถึงเมื่อ 23 มกราคม 2559. เข้าถึงได้จาก

<http://www.deka2007.supremecourt.or.th/document/HELP/1.pdf>

ภาษาต่างประเทศ

Deborah Baskin, Ira Sommers (2010) “The influence of forensic evidence on the case outcomes of homicide incidents”. *Journal of Criminal Justice*. Vol. 38, 1141–1149.

Joseph L. Peterson, Matthew J. Hickman, Kevin J. Strom, and Donald J. Johnson. (2013) “Effect of Forensic Evidence on Criminal Justice Case Processing”, *Journal of Forensic Science*, Vol. 58, S78-90

K. A. Martire, R. I. Kemp, M. Sayle, B. R. Newell Jessica (2014) " On the interpretation of likelihood ratios in forensic evidence: Presentation formats and the weak evidence effect", *Forensic Science International*. Vol. 240, 61-68

White John H., Lester David ; Gentile Matthew ,Rosenbleeth Juliana (2011). “The utilization of forensic science and criminal profiling for capturing serial killers” *Forensic Science International* Vol. 209(1-3), 160-165.